

Љубиша СИМОВИЋ

ОПСТАНАК ИСКОНСКИХ ОБЛИКА

Олиа Јанчић — рељефи,

Народни музеј Краљево, 13. октобар — 4. новембар 1992.

Мала ретроспектива рељефа познате вајарке Олге Јапчић, постављена у изложбеном простору Господар-Васиног конака, обухвата дела настала у периоду 1962-92. Идеја аутора изложбе била је да са 17 изложених рељефа покаже како ова дисциплина за Олгу Јанчић није само излет у дводимензионално компоновање простора или повремени предах у континуитету бављења слободном скулптуром, већ упоредно средишње место у њеном стваралачком путу. Последица — пуноћа и аутономност уметничког садржаја изложбе која сваким својим сегментом открива целовит и јединствен уметнички став вајарке, као и хронолошко трајање и опстајање ове дисциплине уз fine и логичне помаке у изражајном језику.

Ослобођени празне и површне распричаности, баналне декоративности, уз непосредност и свежину вајарског поступка, ови рељефи са лакоћом премошћују често мистификован простор од концепта до дела. Оваква тврдња заснована је на Јанчићкиној доследности и поштовању посебних захтева дисциплине, што подразумева артикулисан говор пластичких средстава.

Изразит доказ да вајарка приступа рељефу са равноправним уважавањем јесте очевидан помак на пластичком нивоу, што за последицу има сложенију и богатију структуру дела. Увођење чвршће архитектуралне структуре у позадину, као начела неусловљеног, судбинског, најнепосредније се супротставља примордијалним, »органичним« облицима у кретању, појачавајући метафизички слој дела, доводећи пластички изречену егзистенцијалистичку мисао на праг филозофског система.

Овај поступак, на ивици експлицитног, у сталној је опасности од уласка у манир, што би истовремено значило и крај уметничког садржаја, међутим, искреност доживљаја, деликатно осећање за материјал и обликовање, као и неисцрпна енергија што провоцира на креативност само оне ретке, одабране, укључују ове рељефе у врх Јанчићкиног ликовног пројекта.

Истраживачки дух, отворена комуникација са светом природе и идеја, идеолошка утемељеност, морална и уметничка интегрисаност одлике су које Олгу Јанчић одржавају на давно отпочетој линији модерне, која подразумева веру у уметност као пројект, уметност као дијалектички процес на путу до истине, бића.